

Screenere arter og sorter af græs og kløver for højt proteinudbytte

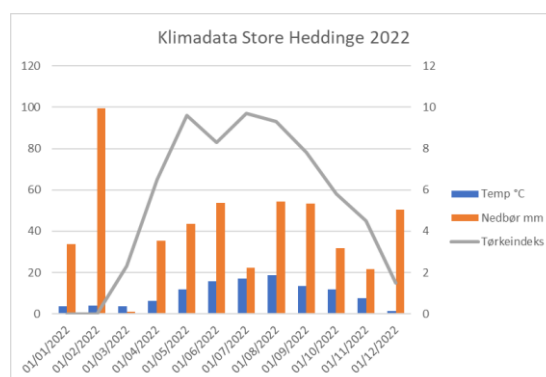
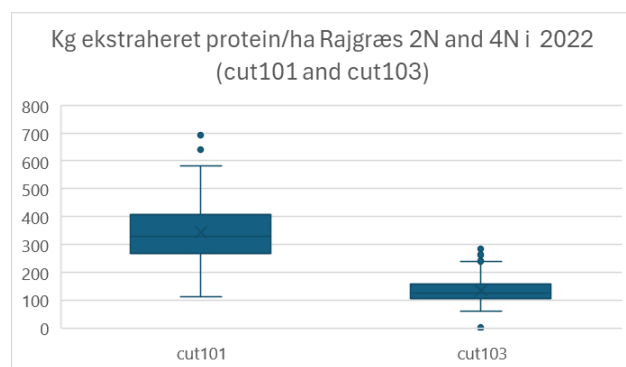
Projektrapport – projekt Værdiskabelse med græsprotein (Græs-prof)

Thomas Didion, DLF Seeds

I høståret 2022 testede vi 144 rajgræs-F2 familier fra vores udviklingspipeline (72 2N og 72 4N familier). De blev testet for bedre protein-ekstraherbarhed. Specifikt testede vi ekstraherbarheden i 1. og 3. slæt.

Ud over de 144 rajgræs-familier testede vi også en vifte af 33 sorter fra vores sortsportefolio for at se på deres præstation i sæsonen 2022. En overvægt af sorterne var rajsvingler, men også nogen lucernesorter, samt hvidkløver- og rødkløversorter.

Høstsæsonen 2022 var meget præget af tørke, hvilket især var en udfordring for 3. slæt i august.

Tredje slæt var meget medtaget af tørkestresset (tørkeindeks på 9 på en skala fra 1 til 10). Høstudbytte var reduceret, og i nogen tilfælde kunne vi ikke ekstrahere nok saft til at lave korrekte målinger (stærkt skumdannelse i saften).

Gennemsnitlig viste 2N sorterne bedre udbytter af ekstraheret protein end 4N rajgræssorter (slæt 1: 372 vs 316 kg/ha; slæt 3: 149 vs 119 kg/ha).

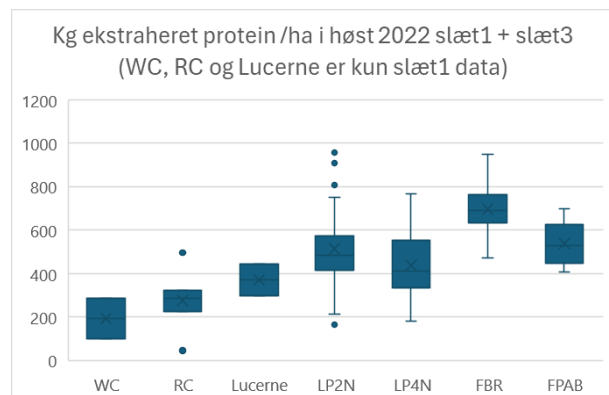
Vi kunne identificere linjer med betydelig højere udbytter i første og i tredje slæt i forhold til gennemsnittet (op til 100% merudbytte i slæt 1 og slæt 3).

	2N slet 1	2N slet 3		4N slet 1	4N slet 3
avr kg/ha	372	149	avr kg/ha	316	119
2-2019-232/27367	647	263	1-2016-234/15427	699	245
1-2018-232/17506	656	301	1-2019-234/8208	580	184
2-2017-232/6350	692	215	1-2018-234/17434	506	165
1-2019-232/8081	641	284	1-2018-234/17331	520	165

At de bedste sorter i slæt 1 også var de bedste i slæt 3 (i tørken) tyder på, at der er genetiske forskelle i deres ekstraherbarhed. Det giver fordele også i klimatiske udfordrende situationer.

Det giver os forhåbninger om, at man vil kunne bruge protein-ekstraherbarheden som et forædlingsmål i vores genomiske selektionsprogram (GS), men antallene af de analyserede familier er stadigvæk for lille til at få retvisende resultater i GS.

En sammenligning af de forskellige arter i høstår 2022 var mere problematisk, fordi vi oplevede problemer med bælglplanterne i tredje slæt hvor mange af dem fejlede.

Boksplot viser summen af ekstraheret protein fra slæt1+slæt2, men for WC (hvidkløver), RC (Rødkløver) og lucerne repræsenterer kun slæt 1, fordi der var problemer med ekstraktion i slæt 3.

Protein ekstraherbarhed af rajsvingler (FBR og FPAB) var i gennemsnit bedre end rajgræsser (LP) (642 vs. 495 kg udfældet protein).

I første slæt var der gennemsnitligt ikke nogen forskel mellem rajsvingler af rajgræs-typen (FBR) og rajsvingler af strandsvingel-typen (FPAB) med henholdsvis 434 vs. 429 kg udfældet protein per ha. I tredje slæt derimod var rajsvinglerne af rajgræs-typen bedre end strandsvingel-typerne med 261 vs. 160 kg udfældet protein per ha.

Arter	N	KG Rå-Prot/ha Cut1+3	STD	Avr % udfæld Protein	STD
Rajsvingel af rajgræstypen	9	1333	188	52,8	11,4
Rajsvingel af strandsvingeltypen	6	1436	138	39,6	4,2
PRG_2N	5	913	103	54,0	4,1
PRG_4N	2	812	0,62	52,7	5,0
Lucerne*	2	1007*	43*	36,5*	8,6*
Red_clover*	6	779*	66,6*	35,3*	16,2*
White_Clover*	3	214*	7,1*	48,7*	2,0*

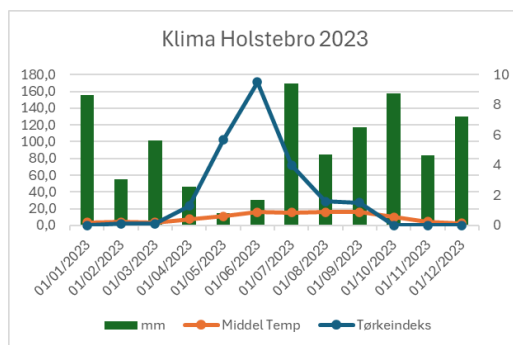
(*) betyder at data kun er baseret på første slæt.

Høje temperaturer og vandmangel om sommeren er en stor udfordring for protein-ekstraktionen. Det er også erfaringen i virksomheden BioRefine. Udover lavere udbytter fra markerne sker der også nogle forandringer i cellevægsstrukturen og protein-ekstraherbarheden reduceres betydeligt.

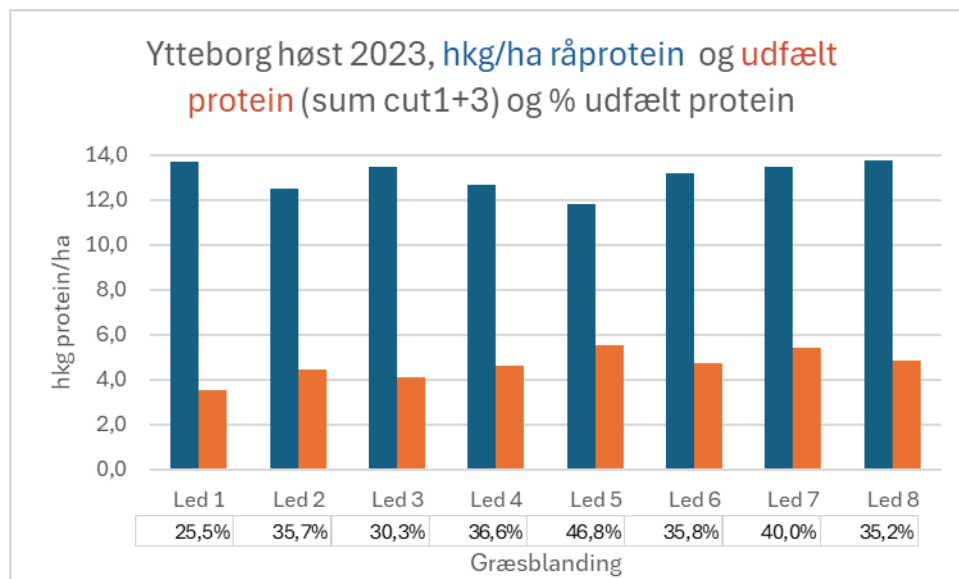
Afprøvning af blandinger

Landmænd bruger normalt ikke enkelt-sorter til at producere grovfoder, men blandinger så som ForageMax blandinger (blandinger af forskellige græs- og kløversorter). For at få en mere generel viden om protein-ekstraherbarheden af blandinger blev der analyseret protein-ekstraherbarhed af 8 forskellige blandinger fra en mark i Ytteborg (nær Holstebro) over to brugsår. Prøver fra slæt 1 og slæt 3 af høstår 2023 blev analyseret i vores laboratorium.

De klimatiske forhold for 2023 (Klima data fra Holstebro, DMI):

Figuren nedenunder viser summen af det beregnede totaludbytte af råprotein (hkg/ha) fra slæt 1 og 3 og summen af udfældet protein (hkg) i høstår 2023. Andelen af det udfældede protein af den samlede mængde råprotein i afgrøden er også vist som procent.

Blandingernes sammensætning er vist i tabellen nedenfor.

I forhold til høstår 2022 viste blandingerne 6 til 8 med en højere bælgplanteandel et bedre udbytte i råprotein og udfældet protein i 2023 (specielt i 3. slæt med et højt tørkeindeks).

Blanding 5 og 7 viste den højeste udbytte i udfældet protein.

Forsøgsled og forsøgsbehandlinger: Faktor 1: Græsblanding			
Led	Tid	Behandling, mgd./ha *)	Specifikation, mgd./ha *)
1	15 % rødkl., 2n 15 % rødkl., 4n 5 % hvidkl. 32 % alm rajgr. mid. tidl. 33 % rajsving, rajstype	<u>32 kg Blanding nr. 47</u>	4,8 kg/ha Rødkløver, 2n
			4,8 kg/ha Rødkløver, 4n
			1,6 kg Hvidkløver
			10,2 kg/ha Alm. rajgræs, mid. tidlig
			10,6 kg/ha Rajsvingel, rajgræstype
2	15 % rødkl. 2n 15 % rødkl. 4n 5 % hvidkl 32 % alm rajg. 23 % rajsvingel <u>10 % hundegræs</u>	32 kg Kløvergræsblend.	4,8 kg/ha Rødkløver, 2n
			4,8 kg/ha Rødkløver, 4n
			1,6 kg Hvidkløver
			10,2 kg/ha Alm. rajgræs, mid. tidlig
			7,4 kg/ha Rajsvingel, rajgræstype
3	15 % rødkl., 2n 15 % rødkl., 4n 5 % hvidkl 15 % alm rajg. 20 % rajsving <u>30 % Hundegræs</u>	32 kg Kløvergræsblend.	4,8 kg/ha Rødkløver, 2n
			4,8 kg/ha Rødkløver, 4n
			1,6 kg Hvidkløver
			4,8 kg/ha Alm. rajgræs, mid. tidlig
			6,4 kg/ha Rajsvingel, rajgræstype
			9,6 kg Hundegræs

4	15 % rødkl. 2n 15 % rødkl. 4n 5 % hvidkl 15 % alm rajg. 20 % rajsvingel <u>30 % Fojtan</u>	32 kg Kløvergræsblend.	4,8 kg/ha Rødkløver, 2n
			4,8 kg/ha Rødkløver, 4n
			1,6 kg Hvidkløver
			4,8 kg/ha Alm. rajgræs, mid. tidlig
			6,4 kg/ha Rajsvingel, rajgræstype
9,6 kg/ha Rajsvingel, Fojtan			
5	15 % rødkl. 2n 15 % rødkl. 4n 5 % hvidkl 15 % alm rajg. <u>30 % rajsvingel</u> <u>20 % Hundegræs</u>	32 kg Kløvergræsblend.	4,8 kg/ha Rødkløver, 2n
			4,8 kg/ha Rødkløver, 4n
			1,6 kg Hvidkløver
			4,8 kg/ha Alm. rajgræs, mid. tidlig
			9,6 kg/ha Rajsvingel, rajgræstype
6,4 kg Hundegræs			
6	75 % lucerne 12% alm. rajgræs, sildig 13 % timote	30 kg/ha ForageMax 48	22,5 kg Lucerne
			3,6 kg Alm.rajgræs
			3,9 kg Timothe
7	Lucernemix: 70% lucerne <u>30% rajsvingel af strandsvingeltypen (Fojtan)</u>	30 kg Lucerne	21 kg Lucerne
			9 kg/ha Rajsvingel, Fojtan
8	70 % lucerne <u>10 % hvidkløver</u> <u>10 % alm. rajgræs, sildig</u> <u>10 % rajsvingel af strandsvingtype</u>	30 kg Lucerne	21 kg Lucerne
			3 kg Hvidkløver
			3 kg/ha Alm. Rajgræs, Sildig
			3 kg/ha Rajsvingel, Fojtan